

Henrik Lång:

Tillbakablickandet är ett tveeggat vapen

KRÖNIKA. Henrik Lång skriver om riskerna med att romantisera ungdomsårens formativa händelser.

I en av sina bästa och mest utlämnande låtar, "Kort biografi med litet testamente", sjunger Joakim Thåström "jag såg The Clash på Stora Hotellet i Örebro, sen blev det aldrig bättre än så".

Att denna spelning, som hölls i oktober 1977, gjorde den vid tillfället blott tjuugoårige Thåström alldeles hänförd kom inte som någon överraskning för hans trogna lyssnare. Men att konsertbesöket, ännu flera decennier senare, betraktas som en överträffad upplevelse kan också ses som en aningen nedslående beaktelse.

Ovanligt är det dock inte, att på dylikt vis romantisera en inspirerande händelse i ungdomsåren. Det sammanhänger med vår benägenhet att se tillbaka på detta skede som en omvälvande, formativ tid, under vilken livet når sin peak. Därefter blir det, för att tala med Thåström, aldrig bättre.

Självfallet delas inte denna uppfattning av alla – långt därifrån – men det råder ingen tvekan om att idén är omhuldad. Fasthållandet vid en kärminnesbild, som vårdas ömt, särskilt om du går tyngd genom tillvaron och tänker på alltings flyktighet, är ett bekant beteende.

När jag nyss, och för första gången på många år, såg om filmen "Rolling like a stone" från 2005, påminnes jag om detta. Dokumentären, som finns utlagd på SVT Play, tydliggör hur förtvivlat svårt det kan vara att släppa taget om en gången

"I may destroy you" på HBO Nordic lever upp till hajpen.

FOTO: BBC

tid och åldras med något som ens påminner om tillförsikt.

Den punkt som allt utgår från och kretsar kring är en filmad, privat fest som ordnades i en lägenhet på Fersens väg i Malmö i juni 1965. Bland gästerna märks Mick Jagger, Keith Richards och Brian Jones från Rolling Stones, ett band som i samma veva uppträtt i Baltiska hallen.

Det är lätt att förstå att närvarande ungdomar och långluggiga popidoler från staden i efterhand minns kalaset med värme. Men att det för somliga

betytt mer än så – antagit formen av en urhändelse, omöjlig att trumfa – framgår av de möten som filmskaparna Stefan Berg och Magnus Gertten har med fyra av gästerna, fyrtio år efter festen.

Tommy, när det begav sig frontfigur i Namelose, hoppas fortfarande på en permanent återbildning av sitt gamla band. Ola, flickfavorit i gruppen Gonks och sedermera framgångsrik tv-programmakare, har även han nära till rosaskimrande nostalgi. Mona berättar om sin korta romans med Brian Jones, medan Kerstin borrar ner sig i hägkomster av obesvarad kärlek och talar om sitt nuvarande liv som änka.

Alla bär på en svidande längtan, efter svunna tonår och en tid när allt tycktes möjligt. Men också efter känslan av att något bättre kan vänta. Och den känslan har de uppenbara svårigheter att frammana.

Tillbakablickandet är nämligen ett tveeggat vapen: det ger oss stöd för den historia vi tecknar om oss själva, men det riskerar också att stöta in oss i ett tillstånd av förlamande vemod och saknad.

Henrik Lång

Veckans bästa

Jehny Beth – To love is to live (skiva)

Franska Camille Berthomier har, under artistnamnet Jehny Beth, åstadkommit en varierad, påträngande och elektroniskt krängande soloskiva.

Den enda lögnen (tv-serie)

Av den amerikanska författaren Harlan Cobens roman har blivit en komplex och visuellt förtätad polsk spänningsserie, med Warszawa som spelplats.

I may destroy you (tv-serie)

Michaela Coels rappa, intrikata drama, som kan ses på HBO Nordic, lever upp till hajpen.

Veckans sämsta

The last days of American crime (film)
Ett långdraget, unket actionhaveri utan ljuspunkter.

Laddad kärlek i en samtida tolkning

SCEN

ROMEO & JULIA

VÄSTERBOTTENSTEATERN

Medleforsparken Skellefteå

Med magisk grönska som fond, brusande vatten, fågelkvitter i bakgrunden och coronaenligt med 50 personer i publiken gick startskottet för Västerbottensteaterns sommarteater i Medleforsparken i Skellefteå.

Vi befinner oss i 1600-talets Verona, men ändå inte. För byxklädda Julia sticker ut direkt vilket anger tonen i denna nytolkning av världens mest kända kärlekshistoria Romeo & Julia. Precis som sina manliga medspelare bär hon byxor anno tidigt 1600-tal. Men att kvinnor iklädde sig det plagget då fanns inte på kartan. Då var det kjolar eller klänningar som gällde, ofta vida och tunga som begränsade rörelseförmågan. Först på 1920-talet ändrade modeikoner som Paul Poiret och Coco Chanel på det.

Trots att den effektfulla scenografin och de maffiga kostymerna signalerar att vi befinner oss, Shakespeare-troget, i 1600-talets Verona, gör vi det alltså inte. Samtiden är högst närvarande i denna lek-

Ana Stålhammar Staniši och Adam Staniši Stålhammar spelar Romeo och Julia. Skådespelarna är ett par även utanför scenen.

FOTO: PATRICK DEGERMAN

fulla musikteater där karaktärerna moderniserats.

Med uppdatering av relationer, språket, nyskriven sång och musik tar regissören och manusförfattaren Bobo Lundén och kompositören Cay Nyqvist ett smart grepp

på Shakespeares klassiska kärleksdrama. För denna livfulla modernisering skapar trovärdighet.

Speciellt i den respektfulla relationen mellan Romeo & Julia är det lätt att känna igen

sig. Fjärran från dåtidens genuskonservatism kämpar både Ana Stålhammar Staniši och Adam Staniši Stålhammar, med kraftfull skärpa, för sin kärlek. Att de framkallar en extra känbar, laddad utstråling mellan varandra på sce-

nen kanske delvis bottenar i att de faktiskt är gifta, på riktigt.

Romeo & Julia handlar om kärleksparet Romeo & Julia från de två adliga, rivaliserande familjerna Montague och Capulet i Verona. Att de skulle få gifta sig är totalt omöjligt. När Julia tvingas till giftermål med greve Paris tar hon gift som ska göra henne skendöd i tre dagar. Romeo, som tror att Julia är död, tar livet av sig bredvid henne.

När Julia vaknar upp och hittar Romeo död bredvid sig tar hon livet av sig med en dolk.

Familjerna försonas till slut i skam.

Shakespeare skrev om de största frågorna kärlek, liv och död. I Västerbottensteaterns samtida uppsättning får dessa puls av en fullfjädrad ensemble som skickligt ställer den tidlösa frågan: Hur kan kärlek vara fel?

TEXT

Yvonne Rittvall

090-17 59 00
redaktionen
@folkbladet.nu

